

**ПРИРАЧНИК
ЗА
СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ НА
ПАРИ И
ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ
ВО ОСИГУРУВАЊЕТО**

Скопје, март 2009 година

Уредувачки одбор:

Проф. д-р Ристо Фотов
Коста Спасески
Ратка Целаковски
М-р Вероника Ефремова

Финансирано од:

Издавањето на Прирачникот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам во осигурувањето е со финансиска поддршка од Сојузното министерство за стопанска соработка и развој на Германија имплементирано преку Проектот за Економско-правна реформа на Германското друштво за техничка соработка (ГТЗ)

Техничка подготовка и печатење:

ВИНСЕНТ ГРАФИКА

Тираж:

800 примероци

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “ Св.
Климент Охридски ”, Скопје
343.359 : 368 (035)
ПРИРАЧНИК за спречување на перење пари и
финансирање на
тероризам во осигурувањето \ [уредувачки одбор
Ристо Фото..... и
др.]. – Скопје : ГТЗ, 2009. – 97 стр. ; 21 см
Фусноти кон текстот. – Abstract
ISBN 978-608-4536-00-0
а) Перење пари – Спречување – Осигурување –
Прирачници
COBISS.MK – ID 76846090

СОДРЖИНА

<u>1. ВОВЕД</u>	4
<u>2. МЕРКИ И ДЕЈСТВИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ НА ПАРИ</u>	13
<u>Значењето и основните стандарди за запознавање на клиентите на друштвата за осигурување (Know-Your Customer Policy)</u>	16
<u>Програма и политика за прифаќање на клиентот т.е. воспоставување на бизнис релација</u>	18
<u>Методи на идентификација и верификација на клиенти</u>	21
<u>Идентификација на клиенти-физички лица</u>	24
<u>Идентификација на клиенти-правни лица</u>	26
<u>3. НОВИ ТЕХНОЛОГИИ И ТЕХНОЛОГИИ ВО РАЗВОЈ</u>	31
<u>4. ЗЕМЈИ И ТЕРИТОРИИ КОИ НЕ СОРАБОТУВААТ</u>	32
<u>5. ПРИЈАВУВАЊЕ НА СОМНИТЕЛНИ ТРАНСАКЦИИ ДО УПРАВАТА</u>	33
<u>6. ОБВРСКА ЗА ЧУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ И ИНФОРМАЦИИ</u>	36
<u>7. УЛОГАТА НА ОРГАНИТЕ НА УПРАВУВАЊЕ, СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА И ВРАБОТЕНИТЕ ВО ДРУШТВОТО, ВО ПРОЦЕСОТ НА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ НА ПАРИ</u>	37
<u>Организација и персонал за Управување со</u>	

<u>ризици.....</u>	<u>37</u>
<u>Работоводниот орган.....</u>	<u>39</u>
<u>Улогата на внатрешниот ревизор во друштвото за осигурување.....</u>	<u>43</u>
<u>Улогата на вработените во друштвото за осигурување.....</u>	<u>45</u>

8. ПОСЕБНИ СЛУЧАИ И ПРИМЕРИ НА ПЕРЕЊЕ НА ПАРИ ВО ОСИГУРУВАЊЕТО

<u>.....</u>	<u>47</u>
<u>Индикатори.....</u>	<u>47</u>
<u>Осигурување на живот.....</u>	<u>52</u>
<u>Неживотно осигурување.....</u>	<u>58</u>
<u>Посредници.....</u>	<u>61</u>
<u>Реосигурување.....</u>	<u>65</u>
<u>Поврат на премии.....</u>	<u>67</u>
<u>Надплатување на премии.....</u>	<u>67</u>
<u>Висока брокеража/исплати кон трети лица/ невообичаени движења на премијата.....</u>	<u>69</u>
<u>Штети.....</u>	<u>69</u>
<u>Пренос на правото за надомест на штета.</u>	<u>71</u>
<u>Неживотно осигурување - осигурителни измами при пријавувањето на штети.....</u>	<u>72</u>

1. ВОВЕД

Перењето на пари и финансирањето на тероризмот се глобални проблеми. Овие активности ја компромитираат стабилноста, транспарентноста и ефикасноста на финансиските системи, како на развиените земји така и на земјите во развој. Кај голем број на земји овие активности покренала значајни прашања

кои се однесуваат на рано откривање, спречување и гонење. Софистицираните техники кои се користат за да се легализираат „валканите“ пари и да се финансира тероризмот уште повеќе ги усложнуваат овие прашања. Ваквите софистицирани техники можат да вклучат повеќе различни типови на финансиски институции, пред се банки, штедилници, друштва за осигурување, друштва за управување со фондови, но и други субјекти од нефинансискиот сектор како на пример: трговци со недвижности, адвокати, нотари, финансиски советници, преку користење на повеќе различни финансиски инструменти и останати производи.

Така, друштвата за осигурување, банките или другите субјекти можат без нивно знаење да бидат користени како посредници во трансфер на парични средства, кои произлегуваат од криминални активности, а со цел прикривање на вистинскиот сопственик и вистинскиот извор на тие средства. Перењето на пари е процес на пуштање во оптек на нелегални средства преку легалните канали, со цел да се прикрие нивното илегално потекло, додека финансирањето на тероризам подразбира трансфери на средства кои можат да бидат од легално и илегално потекло, со цел да го прикријат нивното

нелегално потекло или да ја прикријат намената на тие средства.

Законот за спречување на перење на пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам, го дефинира „перењето на пари и други приноси од казниво дело“ како дејствија предвидени со Кривичниот законик - кривично дело перење на пари и други приноси од казниво дело извршени од физички или правни лица.

„Финансирање на тероризам“ е обезбедување или собирање на средства, на кој било начин, директно или индиректно, незаконски и свесно, со намера тие да бидат употребени или со знаење дека тие ќе бидат искористени целосно или делумно за преземање:

- дејство предвидено како кривично дело терористичка организација, злосторство против човечноста, грабнување на воздухоплов или брод, загрозување на безбедноста на воздушниот сообраќај, тероризам, меѓународен тероризам, земање заложници и други дела предвидени со Кривичниот законик, и други извршени од физички или правни лица; или

- секое друго дејство преземено со намера да се предизвика смрт или тешка телесна повреда на цивилно лице или на кое било друго лице кое не учествува активно во непријателствата во вооружен конфликт, кога целта на ваквото дејствување, според природата или контекстот е да се заплаши населението или да се принуди некоја влада или меѓународна организација да стори или да се откаже од сторување на некое дејствие.

„Принос од казниво дело“ е секој имот или корист прибавена, непосредно или посредно, со извршување на казниво дело.

Перењето на пари и финансирањето на тероризам често пати вклучуваат слични трансакции, чија цел првенствено е прикривање.

Инволвирањето на финансискиот систем во вакви криминални активности во голема мера го зголемува

општото ниво на ризичност на субјектите на финансискиот пазар, имајќи предвид дека довербата, сигурноста и стабилноста на јавноста во овие субјекти, можат сериозно да бидат нарушени од негативниот публицитет настанат како резултат на (не)намерното поврзување на друштвата за осигурување со криминални активности. Всушност станува збор за изложеноста на друштвата за осигурување на група меѓусебно поврзани ризици.

Иако се смета дека кај осигурителниот сектор во споредба со останатите сектори од финансиската индустрија не постои толку високо ниво на изложеност од овие ризици, сепак осигурителниот сектор е можна цел на перачите на пари и оние кои бараат средства да финансираат терористички акти или едноставно бараат начин како да ги прикријат средствата стекнати од вакви нелегални активности. Осигурителите можат да бидат вклучени, со или без нивно знаење, во перење на пари и

финансирање на тероризам. На овој начин тие се изложени на правни, оперативни и репутациони ризици¹. Поради тоа, осигурителниот сектор мора да превземе адекватни мерки да спречи да биде злоупотребен од страна на оние кои перат пари и од терористите, и треба да ги пријават можните случаи на перење на пари и финансирање на тероризам.

Имајќи го предвид горенаведеното, борбата против перењето на пари и финансирањето на тероризмот е во директен интерес не само на истражните и судските органи, туку и на надзорните органи. Поради тоа, Министерството за финансии, со помош на Проектот за правна реформа на Германското друштво за техничка соработка, како надлежен орган за надзор врз друштвата за осигурување и другите субјекти на осигурителниот пазар го изработи овој Прирачник за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам во осигурувањето.

---

¹ Правни ризици: постојење на можност поради судски спорови, негативни пресуди или договори сериозно да се наруши и негативно да се влијае на работењето и на состојбата на еден осигурител. Репутационен ризик: постојење на опасност поради негативен публицитет за работењето на осигурителот и здруженијата на кои припаѓа, било да се точни или не, да предизвика губење на довербата во интегритетот на институцијата. Оперативен ризик: ризик кој произлегува од паѓање на системите, неуспех во интерните постапки и контроли кои водат кон финансиски загуби. Оперативниот ризик исто така опфаќа и ризик на старателство.

На меѓународно ниво, спречувањето на перење на пари претставува активност која има големо значење и притоа се преземаат значителни напори за контролирање и ограничување на оваа појава. Постојат бројни примери на меѓународна активност на ова поле при што како најзначајна треба да се истакне работата на Групата за финансиска акција - Financial Action Task Force (FATF), формирана од страна на земјите членки на G-7. Во надлежност на оваа група изготвени се Препораките, кои ги определуваат мерките што треба да бидат преземени од земјите заради воспоставување на програми за спречување на перење на пари. Препораките издадени од FATF се однесуваат на борбата против перење на пари и финансирање на тероризам, и уште се познати како четириесет плус девет (40+9) специјални препораки. Исто така, овие Препораки се прифатени и од страна на Меѓународниот монетарен фонд и Светската банка, како меѓународни стандарди за спречување на перење на пари и борба против финансирање на тероризмот.

Како основа за изработка на овој Прирачник се користени: домашната законска и подзаконска регулатива (Законот за супервизија на осигурување и Законот за

спречување на перење на пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам), како и препораките од FATF, програмата за оценка на финансискиот систем - FSAP, препораките на евалуаторите при Комитетот на експерти за евалуација на мерките за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам, стекнатите сознанија од спроведените контроли (одредени заклучоци за адекватноста и степенот на имплементација на политиките и процедурите за спречување на перење на пари), искуствата од другите земји и нивните супервизорски органи и секако стандардите и принципите на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори - IAIS, во која членува и Министерството за финансии како надлежен осигурителен супервизорски орган.

Овој Прирачник треба да биде од корист за друштвата за осигурување и другите субјекти на пазарот на осигурување, во доследното спроведување на законските обврски и во него се дава општа рамка на стандарди кои треба да ги применуваат во работењето со цел да се воспостави адекватен систем за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам. Притоа, во

зависност од обемот и структурата на работењето, секое друштво за осигурување треба да земе предвид и да вклучи и дополнителни елементи во внатрешните политики и процедури, доколку оцени дека тоа влијае на изложеноста на претходно наведените ризици во работењето (правни, оперативни и репутациони ризици).

Сите предложени препораки во овој Прирачник кои се однесуваат на друштвата за осигурување, треба да се применуваат подеднакво и од страна на осигурителните застапници (кои во име и за сметка на друштвата за осигурување склучуваат договори за осигурување), како и од страна на осигурителните брокери (кои во име и за сметка на осигурениците склучуваат договори за осигурување). Овие субјекти на осигурителниот пазар се исклучително важни за дистрибуирање на осигурувањето, обработката и решавањето на оштетните побарувања. Тие најчесто претставуваат директна врска до осигурениците и затоа посредниците би требало да ја одиграат значајна улога во системот за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам.

2. МЕРКИ И ДЕЈСТВИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ НА ПАРИ

Законот за спречување на перење на пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам е основен законски акт со кој се регулира борбата против перењето на пари и финансирање на тероризам во Република Македонија. Законот ги идентификува друштвата за осигурување како субјекти, кои имаат обврска да превземаат мерки и дејствија за откривање и спречување на перење на пари. Притоа, Законот ги предвидува следните мерки и дејствија за откривање и спречување на перење на пари:

- идентификација на клиенти (customer due diligence (CDD), запознај го својот клиент, во случајов - осигуреникот, корисникот на осигурувањето, односно договарачот на осигурувањето);
- следење на одредени трансакции (сомнителни) и пријавување на истите до надлежниот орган (Управата за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам, понатаму во текстот Управата);
- собирање, чување и доставување на податоци за трансакциите и за клиентите коишто ги вршат и

- воведување на програми за имплементација на мерките и дејствијата за спречување на перење на пари во друштвата за осигурување, кои се однесуваат на управување со ризиците, чување на податоците, интерна контрола и самоанализа и обуки на персоналот.

Со примена на наведените дејствија и мерки може да се овозможи успешно спроведување на процесот на спречување на перење на пари од страна на друштвата за осигурување. Така, само врз основа на адекватно идентификување на клиентите - осигурениците и корисниците на осигурување, субјектот може да оствари идентификување и следење на трансакциите, кои имаат сомнителен карактер и нивно навремено пријавување до надлежните органи за спречување на перење на пари. Во Законот за супервизија на осигурување се пропишани барањата за друштвата за осигурување да воспостават и одржуваат бази на податоци за склучените договори за осигурување со осигурениците (договорувачите на осигурувањето) и корисниците на осигурувањето, податоци за настанатите штети и податоци за оценување на осигурително покритие и степен на оштета.

Програмата за спречување на перење на пари треба да ги сублимира сите дејствија и мерки за спречување на перење на пари и треба да е основа за нивно имплементирање. Така, согласно стандардите на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS), и Препораката бр. 15 на FATF која се однесува на содржината на програмите за спречување на перење на пари, субјектите се должни да изготват програми со кои ќе се обезбеди:

- Централизација на податоците за идентитетот на клиентите, носителите на права, ополномоштените, овластените застапници и ополномоштувачите, како и на податоците за сомнителните трансакции;
- именување на одговорно лице кое ќе се грижи за спроведувањето на програмата и одредбите од Законот за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам за што ќе го известува надлежниот орган т.е. Управата;
- план за постојана обука на одговорните лица и другите вработени од областа на спречување на перење на пари и финансирање на тероризам;
- инструменти за внатрешна проверка на спроведување на мерките и дејствијата и
- соработка со Управата.

Основен и најзначаен елемент на оваа програма треба да бидат политиките за запознавање на клиентот, поради што и во овој Прирачник акцентот се става на значењето и основните стандарди за запознавање на клиентите.

Значењето и основните стандарди за запознавање на клиентите на друштвата за осигурување (Know-Your Customer Policy)

Политиките и стандардите за запознавање на клиентите на друштвата за осигурување се во тесна врска со борбата против перењето пари, и истите треба да овозможат заштита на друштвото за осигурување од ризикот да започнат деловен однос со субјекти чијшто идентитет не може да биде утврден, кои одбиваат да ги обезбедат бараните податоци или обезбедиле неконзистентни и недоволни податоци. Оттука, секое друштво за осигурување треба да воспостави адекватни политики за запознавање на клиентите, со цел заштита на репутацијата и интегритетот преку намалување на веројатноста друштвата за осигурување да бидат користени како посредници во спроведувањето на

финансискиот криминал.

Неадекватноста или отсуството на политики за запознавање на клиентите може да го изложи друштвото за осигурување на различни видови на ризици (првенствено ризик дека премиите за осигурување нема да се доволни за покривање на идните потенцијални загуби, репутациски ризик, правен ризик, ризик од концентрација, оперативен ризик). Секој од овие ризици може да предизвика значајни финансиски потешкотии кај друштвото за осигурување (состојба на неликвидност или несолвентност на друштвото, повлекување на дополнителни финансиски средства, трошоци во случај на покренување истрага или судска постапка, кредитни загуби итн.), како и да предизвика дополнителен ангажман на органот на управување на друштвото во разрешување на настанатите проблеми.

Во изготвувањето на политиките за запознавање на клиентите друштвата за осигурување треба да ги земат предвид и претходно склучените деловни односи доколку клиентот ги има во рамките на истото друштво. Заради постигнување на ефикасно управување со ризиците на кои е изложено друштвото треба да се овозможи

континуирано следење на сите побарувања и обврски на клиентот, без разлика во која деловна единица се настанати и без разлика на нивниот вид и износ.

Политиките за запознавање на клиентот треба да ги содржат следните елементи: политики за прифаќање на клиентот, идентификување, постојано следење на трансакциите и доколку е потребно одбивање на истите.

Програма и политика за прифаќање на клиентот т.е. воспоставување на бизнис релација

Програмата за прифаќање на клиентите треба да биде воспоставена на начин кој ќе му овозможи на осигурителот можност за адекватно прибирање и анализа на податоците и информациите. Примери на трансакции и невообичаени настани што може да се случат по склучување на договорот за осигурување се:

- промена на корисничкото име во полисата (како на пример плаќањето да се изврши на лице кое не е корисник и сл.);
- користење на готовина и/или плаќање на високи

- еднократни премии;
- плаќање со банкарски инструменти кои дозволуваат анонимност;
  - промена на адреса на живеење или седиште;
  - промена на начинот на плаќање (на пример од плаќање на рати преминување на плаќање со вкупната сума);
  - откупување на вредноста на полисата или промена на времетраењето на договорот;
  - користење на полисата како колатерал и сл.

Друштвата за осигурување треба да развијат интерни политики и процедури за прифаќање на клиенти, како и утврдување на критериуми со чија помош ќе се рангираат високо ризични клиенти. За да се постигне ова, осигурителот треба да собере релевантни податоци и информации, како на пример податоци за потекло на средствата, приходите, работниот статус, фамилијарната состојба, географската лоцираност, медицинската историја и др. Овие податоци ќе придонесат за профилирање на клиентите и ќе послужат како основа за прифаќање или одбивање на соработката. Целта е политиките за прифаќање на клиентите да не бидат

премногу рестриктивни што би предизвикало отежнат пристап на широката јавност до услугите на друштвата за осигурување, но сепак тоа да е во рамки на законските можности и согласно деловните акти на субјектот. Критериумите и одлуките во врска со прифаќање на клиентите треба да бидат донесени од страна на раководните структури во друштвото.

Во доменот на реосигурувањето, како резултат на природата на бизнисот и отсуството на личниот контакт со клиентите, непрактично или невозможно е за реосигурувачот да спроведе идентификација и верификација на осигуреникот или корисникот. Затоа, реосигурителот својот однос го базира на врската со друштвото за осигурување - цедент и гаранцијата од истиот дека ги применува политиките за спречување на перење на пари и финансисрање на тероризам.

Осигурителот треба да има волја и подготвеност да прифати дека профилирањето на клиентите е од особена важност за целите во процесот на спречување на перење на пари и финансисрање на тероризам, но и за заштита на неговиот интегритет и континуитет во вршењето на работи на осигурување.

Методи на идентификација и верификација на клиенти

Постоењето на јасна и точно утврдена слика за работењето на клиентите на друштвото за осигурување претставува еден од најзначајните методи за заштита од изложеност на криминални активности извршувани од страна на потенцијалните клиенти.

Препораката број 5 на FATF предвидува активности кои треба да бидат преземени во рамките на овој процес за да се постигне адекватна оценка на клиентот:

- Идентификување на клиентот - утврдување на идентитетот на клиентот врз основа на точни извори на информации, документација и податоци (од личната карта, пасош). Доколку станува збор за правно лице, треба да се превземат адекватни мерки за да добие вистинска слика за сопственичката и организациската структура на правното лице;
- Утврдување дали клиентот дејствува во име на друго лице и соодветно на тоа преземање на активности заради утврдување на идентитетот на другото лице;

- Идентификување на крајниот корисник на полисата (beneficial owner), пришто друштвото треба да биде сигурно дека го знае вистинскиот сопственик и корисник на правата коишто произлегуваат од договорот за осигурување, а не само идентитетот на лицето ополномоштено за склучување на договорот;
- Добивање на информации за природата и карактерот на деловните активности и други релевантни податоци;
- Постојано следење на деловните активности и видот на трансакции преземени од страна на клиентот со цел секоја трансакција да биде согласно природата на дејноста на клиентот, неговиот деловен и ризичен профил и, доколку е потребно, и изворите на средства.

Пред воспоставувањето на деловната врска со клиентот, друштвото треба да ја утврди целта и природата на контактот, карактеристиките на осигурителниот производ што клиентот го побарал, како и други релевантни фактори потребни за да се креира профилот на клиентот. Врз база на ваквата проценка за клиентот, осигурителот ќе донесе одлука да ја прифати или не бизнис врската. Друштвото за осигурување во никој случај не треба да понуди осигурување на клиентот или

корисникот кој користи фиктивни имиња и не сака да го открие својот идентитет.

Овој Прирачник не пропишува кои информации и податоци во определен случај се доволни или не за соодветна верификација на клиентот, туку тој ги воспоставува основите на добрата практика за друштвата за осигурување и другите субјекти на пазарот на осигурување. Прирачникот нема задолжителен карактер тој ги дефинира добрите деловни обичаи и во овој контекст осигурителот во одредени случаи при верификацијата може да одлучи да примени и други средства и методи согласно интерните политики и процедури на друштвото за осигурување.

При профилирање на клиентот се утврдуваат сите податоци кои треба да ги поседува друштвото за осигурување за сите видови клиенти. Друштвото за осигурување по своја оценка може од одредени клиенти да бара дополнителни податоци и информации.

Методите за идентификување на клиентите треба да овозможат прибирање на податоци од кои друштвото за осигурување ќе добие јасна слика за идентитетот на секој

нов клиент, како и за природата на неговите деловни активности.

Идентификација на клиенти-физички лица

За клиентите - физички лица, друштвото за осигурување треба да ги обезбеди следните податоци:

- документ со слика за докажување на идентитетот (лична карта или пасош);
- место и датум на раѓање;
- националност;
- постојано место на живеење;
- работно место и назив на работодавачот (ако е самовработен природата на таа дејност);
- занимање;
- телефонски број, факс, е-маил адреса;
- потпис на лицето.

Во јурисдикциите со различни системи на владеење на правото постојат различни документи за идентификација. Во насока на унифицирање, од земјите прифатено е следните документи да се сметаат доволни при идентификација на клиентот:

- валиден пасош; или

- национална лична карта.

Оригиналните документи треба да бидат потпишани од индивидуата и истите треба да имаат фотографија. Кога се обезбедени копии од документите во тој случај авторитетите и професионалците ќе ја утврдат автентичноста на копиите.

Документите кои содржат име и презиме, датум на раѓање, картица за идентификација издадена од работодавачот дури и ако има фотографија, кредитни картички, бизнис картички, возачка дозвола или студентски карти не се доволни при верификацијата на клиентот.

Покрај овие податоци осигурителот може да бара и дополнителни податоци како на пример за изворите на средства на клиентот, износ на месечна плата, други дополнителни извори на средства, имотна состојба, брачна состојба и слично. Целта е да се утврди просечниот месечен износ на приливи на сметката на клиентот, за да можат на тој начин лесно да се идентификуваат евентуалните сомнителни и невообичаени трансакции.

Идентификација на клиенти-правни лица

Во случај кога клиентот е правно лице, идентификацијата треба да биде извршена преку обезбедување на следните податоци:

- регистрација во оригинал или заверен препис кај нотар;
- податоци за сопствениците на правното лице, раководниот орган и членовите на органите на управување;
- телефонски број, факс, е-маил адреса;
- одлука на органот на управување за склучување на договор за осигурување-полиса;
- име и презиме на одговорните лица кои имаат право за застапување на правното лице;
- претежната дејност согласно националната класификација на дејности;
- финансиски и ревизорски извештаи за неколку години.

Друштвото за осигурување треба да има јасна слика за основната дејност на клиентот, особено за клиент со големи износи и промет на своите сметки. Пожелно е друштвото за осигурување покрај финансиските извештаи

да ги има и податоците од типот на главни коминтенти на друштвото и нивна географска локација, меѓународна активност и учество на странски пазари, утврдување на доминантен начин на наплата или плаќање на побарувањата и обврските на клиентот (готовина, безготовинско плаќање).

Сите барања за идентификација кои се применуваат на домашните правни и физички лица - клиенти на друштвото за осигурување, треба подеднакво да се применуваат и при работењето со странски клиенти. Во случај кога клиентот не е од местото каде што друштвото за осигурување има седиште или експозитура, составен дел на идентификацијата треба да биде и информацијата за причините поради кои клиентот започнува деловен однос во друго место, а не во седиштетото/местото на живеење.

Покрај овие видови на податоци, друштвото за осигурување треба да обезбеди и посебен вид на податоци кои зависат од самиот клиент и од видот на деловниот однос што се договара. Така, во рамки на препораките на FATF издвоени се неколку случаи каде друштвото за осигурување треба да обезбеди дополнителни податоци

пред воспоставување на деловниот однос со клиентот. Како посебни случаи се наведени: користење на посредници во работењето, политички личности.

Во случај кога друштвото за осигурување не воспоставува директен деловен однос со клиентот - осигуреникот, туку тоа се врши преку посредување (осигурителни брокери, овластени застапници и др.) друштвото треба да го утврди идентитетот и на вистинскиот корисник на правата кои произлегуваат од договорот за осигурување. Во овие случаи покрај другите активности на идентификација друштвото треба да обезбеди исполнување и на следните критериуми:

- од посредникот да ги обезбеди сите неопходни податоци заради идентификување на клиентот;
- да изврши проверка и на посредникот во смисла на системите за идентификување на клиенти, дали се спроведува соодветна и правилна идентификација на клиентот што се прифаќа, репутацијата на посредникот. На овој начин во голема мера се олеснува работата на друштвото за осигурување од аспект на адекватно идентификување на клиентот.

Без разлика на каков вид на посредник станува

збор, секогаш треба да се има предвид дека крајната одговорност за идентификување на клиентите е на друштвото за осигурување, поради што истото треба да биде внимателно и да обезбеди целосни информации за ризичниот профил на клиентот.

Во посебна група на клиенти на друштво за осигурување, од аспект на барањата за идентификување на клиенти се политички експонираните личности. Законот за спречување на перење на пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам ги дефинира политички експонираните личности како физички лица на кои им е, или им била, доверена на најмалку една година вршење на истакната јавна функција во Република Македонија или во странска држава (како што се претседатели на држави и влади, министри и заменици министри, членови на парламент, врховни и уставни судии, амбасадори, високи функционери во претпријатија во државна сопственост и други) и членови на нивното потесно семејство (брачен другар, партнер кој е изедначен на брачен другар, децата и нивните брачни другари или партнери и нивните родители) или лица за кои не дека се блиско поврзани со нив (деловни партнери или содружници). Меѓународната практика покажала дека

овие клиенти може да го изложат друштвото за осигурување на значителен репуѓациски или правен ризик. Ризикот е секогаш присутен особено во земји со висок степен на корупцијам, каде овие лица својата функција и моќ може да ги употребат заради задоволување на лични цели и интереси. FATF препораките бараат покрај вообичаените мерки што ги презема друштвото за осигурување при утврдување на идентитетот на клиентот, да се преземат и дополнителни мерки кои се однесуваат на:

- воспоставување на адекватен систем за идентификување на политички изложени лица;
- од страна на органот на управување во друштвото за осигурување треба да се воспостави политика на прифаќање на политички експонирани личности, како и други релевантни ризици;
- добивање на одлука од врвниот менаџмент за прифаќање на ваква категорија на клиенти;
- утврдување на изворите на богатство и паричните фондови на клиентот и
- спроведување на засилено набљудување на деловната соработка со оваа категорија на клиенти.

3. НОВИ ТЕХНОЛОГИИ И ТЕХНОЛОГИИ ВО РАЗВОЈ

Нови или технологии во развој може да се користат при вршење на маркетинг на осигурителните производи. Е-трговијата или продажбата преку интернет е пример за ова и вклучува широк спектар на производи и услуги, кои можат да бидат извршени преку телекомуникациската мрежа (отсуство на личен контакт и непостоење на географска ограниченост). Сето ова создава сериозни потешкотии во идентификување на клиентите. Имено, за овој тип на индиректна комуникација (non-face-to-face), идентификацијата на клиентот може да се случи по склучување на договорот за осигурување.

При прифаќање на индиректен бизнис со клиентот, осигурителот треба да користи еднаква процедура при идентификација како и при склучувањето на директниот бизнис (face-to-face), а со користење на дополнителни мерки заради намалување на високиот ризик.

Во овие случаи, ризикот на којшто е изложено

друштвото за осигурување може да се намали преку:

- проверка на презентираната документација;
- организирање на средби на друштвото со клиентот во блиска иднина;
- користење на посредник кој располага со адекватни информации за клиентот, но и со адекватни системи за спречување на перење на пари;
- барање првото плаќање да биде извршено преку сметка отворена со лично присуство на клиентот и слично.

4. ЗЕМЈИ И ТЕРИТОРИИ КОИ НЕ СОРАБОТУВААТ

Усогласувањето на законодавните системи на земјите со FATF препораките периодично, се оценува од меѓународни институции. Јурисдикциите кои недоволно ги применуваат FATF препораките, во одредени околности можат да се најдат на листата на земји кои не соработуваат. Осигурителот особено треба да внимава при преземањето на ризици и исплаќање на оштетни побарувања дали клиентот потекнува од јурисдикција која недоволно (или не ги применува воопшто) ги применува FATF препораките.

5. ПРИЈАВУВАЊЕ НА СОМНИТЕЛНИ ТРАНСАКЦИИ ДО УПРАВАТА

Ако друштвото за осигурување, осигурителот се посомнева или ако постои реална основа за сомнеж, дека фондовите произлегуваат од криминални активности или активности за финансирање на тероризам, треба веднаш да пријави до надлежниот орган односно Управата за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам.

Важни предуслови за осигурителот за препознавање на сомнителни трансакции се ако тој има сознанија за клиентот и неговиот бизнис за да препознае дека целата трансакција или одредени плаќања се невообичаени.

Како сомнителни трансакции, можат да се сметаат сите трансакции кои се извршени или за кои постоела намера да се извршат преку друштвото за осигурување, за кои друштвото знае, се сомнева или има причина да се сомнева дека:

- трансакцијата вклучува средства стекнати по основ

на криминални активности;

- трансакцијата се извршува со намера да се скријат или прикријат средствата или имотот стекнати по основ на криминални активности или за да се избегне која било законска регулатива, вклучувајќи го и Законот за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам;
- трансакцијата нема таков карактер којшто би одговарал на видот на активности што ги врши клиентот, ниту пак клиентот дава прифатливо образложение за причината заради која ја врши таа трансакција.

Во продолжение се дадени примери на активности кои можат да послужат како индикатори за утврдување на сомнителни трансакции:

- недоволни, неточни или сомнителни информации доставени од страна на клиентот;
- невообичаени поврзани трансакции;
- невообичаен метод на плаќање т.е. структурирање на трансакциите со цел да се избегне обврската за пријавување до надлежниот орган (повеќе мали трансакции под законски утврдениот износ за

- пријавување на редовни трансакции);
- вклучување на некоја личност која што е предмет на испитување во меѓународни рамки;
  - клиентот бара заем;
  - клиентот бара заем за цели кои не одговараат на неговите доминантни активности;
  - клиентот наеднаш го отплаќа заемот (без објаснување на изворот на средства);
  - неочекувана промена во финансиската состојба на клиентот, за која не постои деловна или финансиска оправданост;
  - неочекувано вработување на посредник заради спроведување на вообичаени трансакции или финансиски активности т.е. плаќање на штети или високи провизии за неочекуваниот ангажман на посредникот;
  - клиентот невообичаено, бара предвременно откупување на договорот за осигурување - полисата.

Треба да се има предвид дека самиот факт дека постои сомневање во врска со одредена трансакција, не е доволен доказ дека станува збор за трансакција поврзана со перење на пари. Собирањето на докази е задача и

одговорност на истражните органи. Треба да се истакне дека не е доволно само да се изврши идентификување на клиентот во моментот на склучување на деловниот однос, туку друштвото треба да врши редовно ажурирање и верификување на податоците (промена на статут, претежна дејност и др.). Секогаш кога службите на друштвото за осигурување ќе констатираат дека за одредени постојни клиенти не се поседуваат доволно податоци, треба да преземат соодветни мерки за брзо обезбедување на истите.

6. ОБВРСКА ЗА ЧУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ И ИНФОРМАЦИИ

Принципите и стандардите на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори, кои се прифатени и во домашното законодавство, пропишуваат обврски кон осигурителот, за секој ризичен профил на клиент (осигуреник или краен корисник на осигурувањето), да ги чува податоците и информациите. Имено, прибраните податоци низ процесот на идентификација на клиентот (на пример, име, адреса, датум кога е извршена трансакцијата, видот на паричната единица, бројот на сметката и слично), официјалните

документи за идентификација (како што се пасошот и националната лична карта), број на досието на клиентот и деловната кореспонденција, треба да се чуваат барем пет години по завршување на бизнис врската. Оваа база на податоци на податоци треба да биде достапна на домашните надлежни тела и органи.

7. УЛОГАТА НА ОРГАНИТЕ НА УПРАВУВАЊЕ, СЛУЖБАТА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА И ВРАБОТЕНИТЕ ВО ДРУШТВОТО, ВО ПРОЦЕСОТ НА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ НА ПАРИ

Организација и персонал за Управување со ризици

Воспоставувањето и одржувањето на адекватни системи за идентификување на клиенти и спречување на перење на пари, треба да биде составен дел на делокругот на работа на органот на управување на друштвото за осигурување, како и на службата надлежна за спроведување на внатрешната ревизија. Имено, најважната заштита од перење на пари е постоењето на јасен концепт од страна на органите на управување на друштвото за осигурување, да не биде поврзано со криминални активности и да не биде користено во

ланецот за легализирање на парите стекнати од овие активности.

Во оваа насока од особено значење е постоењето на пишан кодекс на однесување одобрен од страна на органот на управување, кој ќе го применуваат вработените во друштвото, вклучувајќи ги и органите на управување.

Органот на управување има обврска за донесување на политиките и процедурите за идентификување на клиентите и спречување на перење на пари. Исто така, треба да обезбеди услови за целосно почитување на законската регулатива и воспоставување на менаџмент информативен систем, кој ќе овозможи целосна информираност на сите вработени за спроведувањето на процесот на спречување на перење на пари и информираност на лицата вклучени во овој процес за начинот на којшто се почитуваат и спроведуваат воспоставените политики и процедури од страна на вработените. Со донесените интерни акти, органот треба да ги дефинира методите кои ќе бидат користени при спроведувањето на оваа функција, како и да назначи одговорни лица за спроведување на истата.

Работоводниот орган

Работоводниот орган е одговорен за примена на донесените интерни акти (политики и процедури) за спречување на перење на пари, за извршување на целокупното работење согласно позитивните законски прописи и стандардите на етика. Во надлежност на работоводниот орган е следење на имплементирањето на донесените интерни акти, утврдувањето на потребата за нивно дополнување и унапредување, известување до органот на управување за сите утврдени сериозни недостатоци при примената на актите, како и почитувањето на законската регулатива.

Осигурителот треба да состави програма и да воспостави систем против спречување на перење на пари и финансирање на тероризам. Програмата на осигурителот треба да биде ефикасна и ефективна, согласно обемот на информации и податоци кои осигурителот ги обработува како и обемот и структурата на работите на осигурување.

Програмата треба да вклучува:

1. Унапредување на интерни политики, процедури и

контрола кои треба да се однесуваат на:

- идентификација на клиенти;
  - детектирање на невообичаени и сомнителни трансакции;
  - пријавување на сомнителни трансакции до надлежниот орган;
  - процедури и контрола на вработените.
2. тековна програма за обука на вработените
  3. спроведување на адекватно тестирање со цел усогласување со интерните политики, процедури и контрола од страна на независен ревизор.

Улогата на одговорно лице за спроведување на мерките за спречување на перење на пари

Принципите и стандардите на Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори (IAIS), за реализација на горенаведените активности препорачува супервизорските органи да воспостават регулаторни барања според кои друштвата за осигурување ќе имаат обврски да вработат одговорно лице (compliance officer) чија функција ќе биде да ги спроведува мерките за спречување на перење на пари и финансирање на

тероризам, на ниво на друштвото. Ова лице треба да спроведува верификување на податоците и информациите и да одреди дали друштвото за осигурување треба да поднесе извештај за сомнителни трансакции до Управата. Одговорното лице треба да воспостави регистар на сите извештаи доставени до Управата како и посебен регистар за сите извештаи добиени од страна на вработените.

Осигурителот треба да обезбеди:

- дека има воспоставено јасни процедури за следење на трансакциите и персонал кој ќе ги обработува и пријавува сомнителните трансакции, навреме до compliance officer;
- дека има воспоставено јасни процедури за пријавување на сомнителните трансакции за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам до Управата, без било какви задоцнувања;
- дека сите вработени знаат каде треба да ги пријавуваат сомнителните трансакции.

IAIS ги охрабрува надзорните органи на соработка и препорачува друштвата за осигурување и другите финансиски институции да воспостават практика на размена на податоци и информации, а особено за конкретните случаи. Надлежните државни органи според

законите се обврзани на чување на доверливост на податоците и информациите.

Станува збор за независна функција која има за цел идентификување, следење проценка и известување за изложеноста на друштвото за осигурување на ризик од непочитување на регулативата, финансиски загуби, ризик од правни и судски постапки со негативен исход за друштвото, изложеност на репутациониот ризик на друштвото и сл.

Без разлика на начинот на поставеност и активностите поврзани со воспоставувањето на оваа функција (посебен организационен дел, назначување на едно лице и сл.) задачите и надлежностите мора да бидат делегирани од органот на управување на друштвото. Тоа може да биде регулирано во постојните интерни постапки и процедури или пак со одлука од страна на органот на управување. Содржината на овој акт треба да ги опфати барем следните елементи:

- да се истакне независноста на функцијата;
- правото на пристап до сите информации потребни за спроведување на целите и задачите;

- односот со другите организациони единици или оддели;
- обврските за известување до органот на управување и работоводниот орган.

Улогата на внатрешниот ревизор во друштвото за осигурување

Носењето на интерните политики, процедури и контрола на активностите му овозможува на осигурителот да ги исполнува законските барања и да ги дефинира методите и политиките на адекватна и ефикасна идентификација и верификација на клиентот, а воедно му овозможува превентивно да дејствува при спроведувањето на мерките за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам.

Заради усогласување на работењето на друштвото за осигурување согласно интерните политики, процедури и методи, треба да се формира независна организациона единица за внатрешна ревизија, директно потчинета на органот на управување. Оваа единица согласно законот треба да биде функционално и организациски одвоена од другите организациски единици во друштвото за

осигурување.

Лицата кои вршат работи на внатрешна ревизија, не смеат да вршат други работи во друштвото. Внатрешниот ревизор има директен пристап до сите деловни акти и за својата работа одговара директно пред раководниот орган и органот на управување.

Контролата на процесот на спречување на перење на пари влегува и во рамките на надлежностите за спроведување на внатрешна ревизија. Нејзината улога е од особено значење за спроведувањето на овој процес и опфаќа: контрола на процесот на спречување на перење на пари на ниво на друштвото, контрола на работењето на надлежното лице, анализа на информираноста на вработените за законските одредби и подзаконските акти, судската пракса, анализа и тестирање на адекватноста на пишаните политики и процедури, анализа на програмите за обуки на вработените во доменот на процесот на спречување на перење на пари, известуваа до органот на управување за наодите од извршените контроли и сл. Друштвото за вработените во оваа единица треба да обезбеди адекватна обука за сите новини поврзани со процесот на перење на пари и други казниви дела и

финансирање на тероризам.

Улогата на вработените во друштвото за осигурување

Ефикасното спроведување на процесот на спречување на перење на пари и финансирање на тероризам подразбира организирање на адекватна програма за обука на вработените вклучени во овој процес (оние кои се во постојан контакт со клиентите). Имено, секој осигурител треба да одлучи како ќе ги задоволи потребите за обука на персоналот, а тоа да е согласно законот, принципите и стандардите на FATF и IAIS. Следствено на ова, одговорното лице треба да изврши проценка на потребите за обука на вработените и врз основа на тоа да донесе годишна програма за обука.

Вработени кои заради специфичноста на работните задачи мораат да партиципираат на специјална обука, поделени се во две категории. Првата категорија на вработени се одговорни за:

- склучување на нови бизниси директни или преку посредници;
- исплаќање на штети;
- наплата на премијата по основ на склучени договори.

Повисокото ниво на инструкции кои треба да ги покријат аспектите на спречување на перење на пари и финансирање на тероризам, треба да биде обезбедено од втората категорија на вработени која ги опфаќа органот на управување и раководниот орган кои се одговорни за контролата во друштвото. Обуката треба да обезбеди:

- одговорност на овие лица за преземање на активности за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам;
- примена на законската регулатива и запознавање со казнените одредби од истата;
- интерни процедури за известување;
- потребите за верификација на податоците и информациите и важноста од чување на извештаите и доверливоста на податоците.

Како посебен аспект во организационата поставеност на системот на спречување на перење на пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам, е и улогата на надворешниот ревизор на друштвото за осигурување. Надворешниот ревизор согласно законите и меѓународните стандарди за ревизија треба да изврши независна ревизија на работењето на

друштвото од сите аспекти, и да утврди дали друштвото има воспоставено системи на внатрешна контрола и ревизија, интерни политики и процедури и примена на истите, согласно прописите кои се применуваат на друштвата за осигурување во Република Македонија.

8. ПОСЕБНИ СЛУЧАИ И ПРИМЕРИ НА ПЕРЕЊЕ НА ПАРИ ВО ОСИГУРУВАЊЕТО

Меѓународната асоцијација на осигурителни супервизори на својата веб страна (www.iaisweb.org) редовно објавува случаи на перење на пари или сомнителни трансакции во кои е вклучено осигурувањето.

Индикатори

Следниве примери би можеле да бидат индикатори за сомнителни трансакции и да бидат причина за доставување на извештајот за сомнителни трансакции:

- потенцијален клиент од некое подалечно место бара да склучи осигурување, иако осигурување од тој тип може да се склучи во близина на неговото место на живеење;

- осигуреникот бара осигурување на работи кои воопшто не се блиски со работите кои ги врши;
- агент/посредник сака да го шири бизнисот на територија која не е добро регулирана или за која се знае дека често има активности на организиран криминал (на пр. трговија со дрога или терористичка активност) или корупција;
- било какво одолговлекување да се дадат информации со цел да се заврши постапката на идентификување на клиентот;
- нетипично настојување да се платат однапред премиите за осигурување;
- клиентот прифаќа многу неповолни услови кои немаат врска со неговото или нејзиното здравје или возраст;
- трансакција во која е вклучена употребата и плаќање со т.н гарантирана обврзница што доведува до прекугранично плаќање (брз трансфер на пари) = првата (или единствената) премија се плаќа од сметка на банка надвор од земјата;
- големи текови на парични средства преку нерезидентни сметки на брокерски друштва;

- полиси за осигурување каде премиите се повисоки од разумните потреби на клиентот;
- клиентот бара осигурителен производ кој нема некоја конкретна цел и одбива да ја објасни причината за оваа негова инвестиција;
- полиси за осигурување чија вредност не соодветствува на потребите на клиентот за осигурување;
- клиентот врши трансакција што резултира во едно очигледно зголемување на висината на поединечните вложувања;
- секоја трансакција во која е вклучена непозната странка;
- предвремено прекинување на договорот, со свесно прифаќање на загубата поради тоа, или доколку се врши откуп на полисата и/или надоместот се исплаќа на трето лице кое го нема во договорот;
- пренос на побарувањата од осигурителниот производ на некое трето лице кое нема никаква врска со договарувачот на осигурувањето;
- секоја промена на корисникот на осигурувањето (посебно доколку оваа промена може да се направи без знаење или согласност на

осигурителот и/или правото на исплата може да се пренесе единствено преку потпишување на анекс на полисата);

- замена, во текот на активноста на договорот за осигурување, на крајниот корисник со лице кое нема никаква врска со осигуреникот;
- осигуреникот, кој обично врши редовно плаќање во мали износи, бара да склучи договор за еднократна исплата на голем износ;
- обид да се искористи чек на трето лице за да се плати предложената полиса;
- барателот на осигурувањето воопшто не се интересира за условите на осигурувањето туку единствено го интересира предвременото откажување на договорот;
- барателот на осигурувањето сака да плати во готово со цел да ја заокружи трансакцијата во случаи кога овој вид на трансакција вообичаено се врши со употреба на чекови или останати инструменти на плаќање;
- барателот на осигурувањето сака да го плати износот одеднаш по пат на брз трансфер на пари или во странска валута;

- барателот на осигурувањето одбива да даде вообичаени информации кога го поднесува барањето за осигурување, и дава малку или фиктивни информации или, дава информации кои е тешко или неисплатливо за осигурителот да се проверат;
- барателот на осигурувањето веќе има склучено осигурување со неколку осигурители;
- барателот на осигурувањето склучува осигурување во износи кои се неразумно повисоки од финансиската состојба на клиентот;
- барателот на осигурувањето склучува договор за осигурување на голем износ и во многу краток временски период го откажува договорот, и притоа бара повратот на готовината да му се исплати на трето лице;
- барателот на осигурувањето бара на заем износ кој е максимално дозволен за полисата со еднакратна уплата на премија, многу брзо откако ја платил полисата;
- барателот на осигурувањето користи адреса на која ја прима поштата надвор од територијата за

која е надлежен осигурителниот супервизорски орган и каде во текот на процесот на утврдување на идентитетот е откриено дека домашниот телефон е исклучен.

Сите горенаведени индикатори не се еднаш засекогаш дадени, туку оваа листа и понатаму ќе се проширува и надополнува.

Осигурување на живот

- Директор на компанија W, Г. Х, воспоставил шема на перење на пари која вклучува две компании, и двете се основани како правни субјекти во различни земји (со различни правни системи). Двата субјекти сакаат да нудат финансиски услуги и да бидат овластени да нудат финансиски гаранции, и кај двата субјекти сите овластувања се кај директорот. Овие компании по пат на брз трансфер на пари пренеле 1.1 милиони САД долари на сметката на Г. Х во земјата S. Постои висок степен на извесност дека изворот на овие фондови е од некој вид на криминални активности и веќе биле внесени во некоја форма во финансискиот систем. Г. Х

исто така примил трансфер од земјата С. Фондовите биле пренесувани од една сметка на друга (неколку видови на сметки биле употребени, вклучувајќи и тековни сметки и штедни сметки). Преку еден од овие трансфери, фондовите биле пренесени во земјата У од една тековна сметка со цел да се извршат плаќања по основ на склучените полиси за осигурување на живот. Инвестирањето во овие полиси бил главниот механизам во шемата за перење на фондовите. Платените премии за полисите за осигурување на живот во земјата У во износ од околу 1.2 милиони САД долари претставувале последен чекор во активностите на перење на пари.²

- Еден обид е направен да се склучат полиси за осигурување на живот за поголем број на странски државјани. Од осигурителот било побарано да обезбеди осигурително покритие на живот во вредност идентична на премијата. Исто така постоеле индикации дека во случај да полисите биле откажани, повратот на премиите требало да се исплатат на сметка во банка во различна јурисдикција од онаа на осигуреникот.

---

2 Извештајот на FATF за типологии на перење на пари, 2002 - 2003

- Слично на горенаведените случаи, но во значително помал обем, локалните полициски власти воделе истрага за локализацијата на готовината на дилери на дрога. Овие фондови биле депонирани во неколку сметки на банки и потоа пренесени на сметка во друга јурисдикција. Дилерот на дрога потоа склучил полиса за осигурување на живот и платил премија во износ од 75.000 САД долари. Плаќањето на премијата го извршил преку два одделни електронски трансфери од сметки во странство. Се тврдело дека фондовите кои се користеле за плаќањето биле приходи од прекугранични вложувања. Во времето на апсењата на дилерите со дрога, осигурителот примил инструкции за предвремен откуп на полисата.

- Во 1990 година, еден Британски осигурителен агент беше обвинет за прекршување на законот за спречување на перење на пари. Осигурителниот агент бил вклучен во шема на перење на пари во која над 1.5 милиони САД долари биле првично депонирани во банка во Англија. Постапката на прекршување на

законот се спроведувала преку купување на осигурителни полиси со еднократна уплата на премија. Осигурителниот агент стана врвен аквизитер за неговата осигурителна компанија и подоцна освои награда на компанијата за неговите успешни продажни напори. Овој „подвиг“ бил спроведен организирано од поголема група, не само од еден продажен агент. Надлежниот за вршење на надзор на осигурителниот агент исто така бил обвинет за прекршување на законот за спречување на перење на пари.

Овој случај покажа како перењето на пари, во кое се вклучени корумпирани вработени, може да ја изложи една осигурителна компанија на негативен публицитет и можна постапка на гонење за кривична одговорност.

- Надлежните царински службеници во земјата Х иницирале истрага која идентификувала организација за трговија со наркотици која го користела осигурителниот сектор преку кој се переле приходите од овие незаконски активности. Истражните постапки

водени од страна на надлежни државни агенции во неколку различни земји идентификувале дилери со наркотици кои переле фондови преку осигурителна фирма Z лоцирана во оф-шор земја. (off-shore jurisdiction).

Осигурителната фирма Z нуди инвестициски производи слични на фондовите на заемно вложување. Стапката на поврат е врзана за индексите на главните светски берзи така што од осигурителните полиси се очекувале перформанси како од инвестициите. Имателите на сметка биле спремни да вложат повеќе од потребниот износ за полисата, со цел да ги внесуваат и изнесуваат парите во фондот и по цена на казнените трошоци поради предврмено повлекување. Фондовите потоа ќе се појават како што се врши електронскиот пренос или издадените чекови на осигурителната компанија и тоа овие фондови се појавуваат како чисти. До денес, оваа истрага откри дека над 29 милиони САД долари биле испрани преку оваа шема, од кои 9 милиони САД долари биле заплени. Дополнително на ова, врз основа на заедничка истрага спроведена од надлежните царински органи во земјата Y (земјата извор на наркотиците) и земјата Z, биле издадени неколку налози за истраги и приведување на лица

поврзани со осигурителната фирма Z а кои се однесуваат активности на перење на пари.³

- Еден клиент склучил договор за осигурување на живот во траење од десет години и плаќање во готово од приближно 400.000 САД долари. При плаќањето, клиентот одбил да го открие изворот на паричните средства. Осигурителот го пријавил случајот. Обвинителството покренало случај како резултат на сомнителното и спротивно на законот однесување на поединецот.

- Еден осигурител на живот дознал од медиумите дека странски државјанин, со кого имал два договори за осигурување на живот, бил вклучен во активности на мафијата во неговата/нејзината земја. Договорите биле со траење од 33 години. Едниот договор предвидувал исплата на приближно 1 милион САД долари во случај на смрт. Другиот бил комбинирано осигурување во случај на доживување со исплата на осигурената сума во случај на предврема смрт во

---

3 Извештајот на FATF за типологии на перење на пари и финансирање на тероризам, 2003-2004

вредност од околу 1.5 милиони долари.

- Еден клиент со место на живеење во земја која е дел од договор за слободно прекугранично вршење на услуги на осигурување, склучил договор за осигурување на живот во странски осигурувач на живот за 5 години со клаузула за исплата во случај на прерана смрт еквивалентен износ од 7 милиони САД долари. Крајниот корисник бил два пати менуван: 3 месеца по склучувањето на договорот и 2 месеца пред истекот на осигурувањето. Осигуреникот останал истиот. Осигурителот го пријавил случајот. Последниот корисник - меѓу другото - бил политички експонирана личност.

Неживотно осигурување

- Еден перач на пари купил осигурување на имот и од последици на несреќен случај (незгода) во поморскиот превоз за непостоечки брод за прекуокеански превоз. Тој платил голем износ на премија за полисата и ги поткупил посредниците со цел лесно да биде пријавувањето на штети и нивната

исплата. Притоа, тој бил доста внимателен да се осигура дека исплатените штети биле пониски од премијата што ја плаќал, така што осигурителот бил задоволен од остварените профити по таа полиса. На овој начин, перачот на парите си овозможил да им се исплаќаат чекови на име надомест на штета со што испрал големи фондови. Овие фондови се покажало дека доаѓаат од респективна осигурителна компанија, а малкумина би си го поставиле прашањето за изворот на фондовите со оглед на името на компанијата на чекот или пак на електронскиот трансфер.⁴

- Четири брокерски друштва биле принудени да ги замрзнат фондовите откако федералниот суд на САД по спроведена истрага за недозволена трговија со дрога во Јужна Америка. Истрагата за недозволено тргување со дрога, која била наречена Златен Џет (Golden Jet), била координирана од страна на Агенцијата за спречување на нелегалното производство и трговија на дрога (Drug Enforcement Agency - DEA) со седиште во САД но исто така биле

---

4 Извештај на FATF за типологии за перење на пари и финансирање на тероризам, 2003 - 2004

вклучени и FBI и надлежните органи на Обединетото Кралство. Замрзнатите фондови од акцијата на судот се однесувале на депонирани пари од осигурување кај осигурителни брокери за околу 50 авиони.

Подоцна се дозна дека некои од брокерите кои биле погодени од одлуката на судот биле едни од најголемите осигурителни брокери во Обединетото Кралство. Овој случај ги откри потенцијалните слабости на осигурителните пазари за модерните и големи трговци на дрога и оперативните криминалци кои се занимаваат со перење на пари. Со одлуката на судот се замрзнаа средствата од премијата за осигурување на авионите наплатена од 17 Колумбиски и Панамски компании за воздушен превоз на стока и од страна на 9 физички лица. Акцијата се однесуваше на 50 авиони, вклучувајќи 13 Боинг 727, 1 Боинг 707, 1 Француски Каравел и 2 Херкул C130 транспортни авиони. Британското учество во акцијата беше само еден мал дел од големата акција за спречување на трговија со дрога координирана од DEA. Според службениците на DEA Golden Jet акцијата е една од најголемите удари против нарко мафијата досега. Американските власти предводени од DEA во акцијата го

разоткрија големиот колумбиски нарко барон, а била запленета и количина мерена во тони кокаин, вреден неколку милијарди долари, а биле уништени и една огромна фабрика за производство на дрога во големи количини која се наоѓа во Колумбија како и авион чија вредност била над 22 милиони САД долари. Според обвинението, карго компаниите биле одговорни за прекуокеанскиот превоз на неколку тони кокаин од Јужна кон Северна Америка во текот на '80-те и '90-те години, одржувајќи ја врската помеѓу производителите и корисниците на дрога. Голем дел од кокаинот наменет за пазарот на САД бил пренесуван во земјата по воздушен пат. Во текот на овој период Колумбискиот картел станал финансиски моќен и влијателен, подпомогнат од овие транспортни превозници.

Посредници

- Едно лице (подоцна уапсено поради недозволена трговија со наркотици) направило финансиска инвестиција (осигурување на живот) во износ од

250.000 САД долари, користејќи ги услугите на осигурителен брокер. Тој постапил на следниов начин. Прво го контактирал осигурителниот брокер на кого му префрлил 250.000 САД долари во три готовински рати. Осигурителниот брокер не ги пријавил трите уплати и истите ги депонирал на сметка во банка. Овие активности не предизвикале никакво сомневање кај банката, бидејќи осигурителниот брокер им бил познат како лице кое посредува во осигурувањето, специјализиран во одреден осигурителен производ. Осигурителниот брокер потоа ги префрла парите на осигурителната компанија која го нуди овој производ како финансиска инвестиција, односно трите чека од сметката на банката во негово име во вкупен износ од 250.000 САД долари, и на тој начин ги отфрла евентуалните сомневања од осигурителната компанија.⁵

- Клиенти од неколку земји ги користеле услугите на еден посредник да купат полиси за осигурување.

---

5 Извештај на FATF за типологии на перење на пари, 2002 - 2003

Клиентот бил идентификуван преку личната карта, но локалната институција која ги нуди овие услуги не била во состојба да ги објасни овие податоци, и единствено се потпирала на посредникот дека ги прави неопходните постапки на запознавање на клиентот. Според тоа полисите за осигурување биле изготвувани и издавани а плаќањето се вршело од страна на посредникот на локалната институција. Неколку месеци потоа, институцијата добила известување од клиентот во кое тој ја известува дека сега настанале извесни промени во околноста, и дека ќе мора да ја откаже полисата на негова штета но со чисти пари исплатени како чек од институцијата. Во други случаи полисата била активна неколку години за потоа да се откупи со барање исплатата да се направи кон некое трето лице. Притоа, најчесто исплатата се вршела кон угледна локална институција.⁶

- Една осигурителна компанија била основана од страна на добро воспоставена активност на осигурителен менаџмент. Со еден од клиентите,

---

⁶ Извештај на FATF за типологии на перење на пари и финансирање на тероризам, 2003 - 2004

Руска осигурителна компанија, бил воспоставена врска со менаџментот на подружницата на компанијата во Лондон преку еден посредник. Во оваа сделка, на клиентот му била ветена провизија за позитивен резултат доколку штетите во периодот бидат пониски од наплатената премија. По спроведената теренска супервизија на компанијата од страна на осигурителниот супервизорски орган, стана недвосмислено јасно дека извршените исплати на име провизија за остварен позитивен резултат не се совпаѓаат со паричните текови на сметката на осигурителната компанија. Исто така, супервизорите не биле во можност да стекнат доволно сознанија за потеклото и движењето на паричните средства бидејќи посредникот што бил вклучен одбил да ги обезбеди овие информации. По спроведените дополнителни истраги, било утврдено дека биле вклучени неколку компании во исплатите и било тешко точно да се определи како овие компании биле поврзани со осигуреникот, Руската осигурителна компанија.

- Еден градежен проект бил финансиран во Европа. Финансирањето исто така обезбедувало и надомест

за користење на консултантски услуги од страна на компанијата. Со цел да се обезбедат исплатите на надоместоците, била отворена инвестициска сметка и бил депониран износ од околу 400.000 САД долари на еден осигурител на живот. Консултантската компанија се стекнала со правото да биде потписник на сметката. Веднаш по отварањето на сметката, консултантската компанија ги повлекла средствата во висина на утврдениот надомест во договорот за консултантски услуги. Осигурителот ја пријавил трансакцијата како сомнителна. На крајот се испоставило дека еден од вработените во консултантската компанија бил вклучен во неколку слични случаи. Сметката е замрзната.

Реосигурување

- Еден осигурител во земја А бара реосигурување од угледна реосигурителна компанија во земјата В за покрите на нејзините директори и службеници на една инвестициска фирма во земјата А. Осигурителот бил спремен да плати четири пати повеќе од пазарната стапка за овој вид на реосигурително покрите. Ова предизвикало сомневање кај

реосигурителот кој го пријавил случајот кај надлежните истражни органи. Истрагата покажала дека инвестициската фирма била лажна и контролирана од страна на криминалци со досие на недозовлено тргување со дрога. Осигурителот бил капитално поврзан со инвестициската фирма. Поентата е во тоа што иако парите од дрогата би можеле да бидат испрани преку исплата добиена од реосигурителот, главната цел била да се создаде слика за легитимноста користејќи го името на угледниот реосигурител. Понудата на осигурителот да плати повисоко отколку пазарната стапка веројатно била поттикната со цел да обезбеди континуитет на реосигурителниот договор.

- Еден државен осигурител во земјата А барал реосигурително покритие за извршеното осигурување на компанија авиопревозник. Кога се провериле податоците кои биле јавно достапни за компанијата се утврдило дека компанијата била поврзана со лица за кои основано се сомневало дека биле од подземјето и трговци со дрога. Веднаш бил изготвен извештај до надлежните државни органи.

Поврат на премии

Постојат неколку случаи каде што предвременото откажување на полисите со поврат на премијата било користено да се перат пари. Ова се случило во случаи каде:

- поголем број на полиси се склучени со еден ист осигурител/посредник за мали износи и потоа откажани во исто време;
- повратот на премијата бил одобрен на сметка која се разликува од првичната сметка;
- се бара повратот на премијата да биде во различна валута од првично договорената валута за пресметка на премијата и
- редовно се врши купување и откажување на полиси.

Надплатување на премии

Еден од другите поедноставни начини на кои можат да се перат пари е преку договарање на премногу, односно на превисоки вредности на надомест од осигурување кои треба да бидат направени преку чек или по електронски трансфер. Еден перач на пари може законски да поседува средства и да работи, но може и

незаконски да го поседува претпријатието. На овој начин, перачот може да се договори да го осигура законски стекнатиот имот и „повремено“, но на обновлива основа, значително да ја надплати премијата и да бара поврат на вишокот што го платил. Често, лицето постапува на овој начин верувајќи дека неговиот однос со неговиот претставник во компанијата е таков што претставникот не би сакал да се конфронтира со еден клиент, кој е од корист за компанијата но и значаен за неговиот личен успех (на претставникот на компанијата).

Надплаќањето на премијата се користи како еден од методите на перење на пари. Осигурителите особено треба да внимаваат во следниве случаи:

- надплатата е над одреден износ (на пример 10.000 САД долари);
- барањето за поврат на вишокот на премија се однесува на трето лице;
- осигуреникот е во јурисдикција која се смета за перална на пари и
- доколку висината или законитоста на надплатата е сомнителна.

Висока брокеража/исплати кон трети лица/невообичаени движења на премијата

Високите брокеражи можат да се користат со цел да им се исплати целосниот износ на трети лица кои не се поврзани со договорот за осигурување. Ова често се поклопува со примерот на невообичаени движења на премијата.

Штети

Штетата е еден од основните методи на перење на пари преку осигурувањето. Подолу се наведени случаи кадешто штетите придонеле за пријавување на сомнителни случаи на перење на пари и финансирање на тероризам.

- Осигуреникот, адвокат кој бил тужен од еден од неговите клиенти, пријавил штета. Адвокатот бил тужен поради непридржување кон обврската за чување на деловна тајна, што довело до тоа доверителите на клиентот да откријат фондови кои намерно се криумчареле прекугранично. Документацијата открила дека клиентот на адвокатот

би можел да биде вклучен во даночна евазија, недозволена трговија со странски валути и перење на пари.

- Пријавена е штета поради уништување на стока со голема вредност во транспорт. Осигуреникот признал на истражните органи дека тој работел за лица кои сакале да инвестираат „нечисти пари“ за профит. Подоцна се открило дека или стоките, кои биле намерно купени со готовина, не постоеле, или дека отстранување на стоките било организирано од купувачите со цел да се претстави како да настанал штетниот настан а тие ги добиваат „чисти“ парите на име надомест на штета.
- Осигурителите, како еден од методите на перење на пари, имаат откриено случаи кога премијата се плаќа во една валута, а барањето за исплата на надоместот на штета е во друга валута.
- Во текот на спроведувањето на теренска супервизија, осигурителниот супервизор наидува на штета во класата на осигурување од професионална одговорност за која осигурителот не верувал дека е

поврзана со перење на пари. Осигурителот бил на мислење да го одбие барањето за надомест на штетата на основа дека постојат повеќе причини кои не се исполнети во осигурителното покритие. Осигурителниот супервизор ги проверил документите на осигурителот, кои идентификувале еден од клиентите на банката кој бил поврзан со една голема истрага за измами и перење на пари, која била спроведена од страна на меѓународни истражни органи.

- По успешната акција на високиот суд за измами, проценители на штети и адвокати кои работеле за осигурител вклучен во судска постапка, дознале дека виновниот измамник бил поврзан со останати недокажани кривични дела, вклучувајќи и перење на пари.

Пренос на правото за надомест на штета

На сличен начин, еден перач на пари може да се договори со групи на луѓе кои имаат законско право, на пример како сопственици на фирми, да им се отстапат законски основаните барања за надомест на штета по

нивните полиси, да се исплатат на перачите на пари. Перачот ветува да им плати на овие фирми, веројатно во готово, по барање или со патнички чекови, процент од секоја исплата на штета платена нему над номиналниот износ исплатен на име на штетата. Во овој случај стратегијата на перење на пари не е една од традиционалните измами насочени директно кон осигурителот. Напротив, перачот има корист да се обезбедат фондови преку непосредниот извор од осигурителната компанија, и е спремен да плати на други за оваа можност. Перачот дури би insistирал од лицето кое го користи да не бара од осигурителот било какви неосновани надоместоци за штета, бидејќи не сака од лицето да привлече непотребно сомневање.

Неживотно осигурување - осигурителни измами при пријавувањето на штети

- Полицијата во земјата А открила случај на тргување со украдена кола и учесниците предизвикувале сообраќајни незгоди во земјата В со цел да бараат надомест на штети. Приходите биле испрани преку

компаниии кои извршувале јавни работи. Една цела мрежа која се состоела од два тима оперирала во два различни региони во земјата А. Се краделе луксузни автомобили, и потоа им се менувале регистарските таблички со лажни таблички пред да бидат пренесени во земјата В. За овие возила во земјата А бил склучен договор за осигурување. Во земјата В, возилата биле намерно отпишани и купиле возила од отпад со лажни регистерски таблички со лажни документи за идентификација со цел да можат да бараат надомест на штети од осигурителната фирма во земјата А. Околу стотина луксузни украдени возила биле искористени во оваа шема со цел да бараат надомест на штети произлезени од непостоечки или намерно предизвикани сообраќајни незгоди кои потоа, користејќи измама, биле пријавувани во осигурителната фирма. Вкупната штета била над 2.5 милиони САД долари. Изборот на земја на чија територија ќе биде пријавена штетата бил направен имајќи ги предвид законските одредби во таа земја за брза исплата на штетите.

- По приемот на надоместот за штета, лажниот оштетен дава 50% од сумата во готово на лидерот на криминалната група, кој потоа ги инвестирал овие пари во земјата В. Истрагата открила банкарски трансфери кои биле на износ од над 12.500 САД долари кои месечно биле исплаќани од сметките на лидерот на групата во земјата во која се переле парите. Парите биле инвестирани во купување на голем број на возила за извршување на јавни работи и за основање на компаниии од овој сектор во земјата В. Истрагата исто така открила дека лидерот на криминалната група имал голем магацин во кој ги чувал луксузните возила кои ги користел за извршување на незаконските операции. Исто така се открило дека постоеле деловни односи помеѓу лидерот на криминалната група и еден локален трговец со недвижности, што наведува на тоа дека еден дел од мрежата ги вложувала добивките во бизнисот со недвижности.⁷

- Едно лице купило скапа нова кола. Лицето добило заем да плати за возилото. При

---

⁷ Извештај на FATF за типологии на перење на пари и финансирање на тероризам, 2003 - 2004

купувањето на возилото, купувачот исто така склучил договор за осигурување со кој се осигурал од ризик доколку му се влоши здравствената состојба до степен да стане работно неспособен полисата ќе му обезбеди отплата на земениот заем. Еден или два месеца покасно, лицето намерно е дел од „сообраќајна незгода“ со возилото, и пријавува повреда (како што е предвидена со полисата за осигурување). Еден доктор, кој соработува во ова измамничко однесување на лицето, ја потврдува повредата. Компанијата потоа ја признава штетата по полисата и го исплаќа земениот заем за возилото. Потоа, организираната група го продава моторното возило и си ги зема како чист профит парите од продажбата. Во една ваква прилика, една осигурителна компанија претрпела штети во износ од над 2 милиони долари од слична разработена криминална шема извршена од терористичка група.

ABSTRACT

There are a variety of industry and/or regulatory organizations which keep an unwavering eye on money laundering processes on national, international and global scales. These organizations assist financial institutions by tracking developments in money laundering and reacting with recommendations and regulations to limit the capacity in which criminals may operate. There are more than fifteen international authorities which are contributing to anti-money laundering (AML) initiative. Significant among them are IAIS, FinCEN, FATF, Basel etc.

International Association of Insurance Supervisors

(IAIS) is established in 1994 and represents insurance regulators and supervisors of some 190 jurisdictions. The IAIS issues global insurance principles, standards and guidance papers, provides training and support on issues related to insurance supervision, and organizes meetings and seminars for insurance supervisors. The IAIS has given anti-money laundering (AML) and combating the financing of terrorism (CFT) high priority. In this direction in 2003 the IAIS approved and issued the insurance core principles and methodology, which revised the core principles for the supervision of insurers. Compliance with the insurance core principles is required for a supervisory system to be effective. In accordance with Insurance Core Principle 28, the Recommendations of the Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) applicable to the insurance sector and to insurance supervision must be satisfied to reach this objective. The IAIS considers FATF Forty Recommendations 2003 on Money Laundering and VIII Special Recommendations on Terrorist Financing to be the international standards in the field of AML/CFT for insurance supervisors and the insurance sector. According to FATF Recommendations 25 the competent authorities of each jurisdiction should establish guidelines and provide feedback

which will assist financial institutions and designated non-financial businesses and professions in applying national measures to combat money laundering and terrorist financing, and in particular in detecting and reporting suspicious transactions.

In light of the FATF Recommendations, the IAIS considers there is need for specific guidance for insurance supervisors and the insurance sector. This guidance paper is intended to provide such guidance and aims at tailoring the existing AML/CFT standards to the specific practices and features of the insurance sector.

Financial Action Task Force (FATF) is an inter-governmental body founded in 1989 by G7 in order to respond to growing concerns over international money laundering activities. FATF has grown to include 33 member countries and a number of associate members and observer's bodies. The primary policies issued by the FATF are the Forty Recommendations on the money laundering and the Special Recommendation on Terrorist Financing.

Together, the Forty Recommendation and Special Recommendations on Terrorist Financing set the international

standard for anti-money laundering measures and combating the financing of terrorism. Both sets of FATF Recommendations are intended to be implemented at the national level through legislation and other legally binding measures. The FATF issued the Forty Recommendations in 1990 and completely revised them in 1996 and 2003.

Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN).

This bureau within U.S. Department of Treasury, and the administrator of the Federal Bank Secrecy Act, expresses its mission, in part, as safeguarding the financial system from the abuses of financial crime, including terrorist financing, money laundering and other illicit activity. "FinCEN," is a network of databases and financial records maintained by the U.S. federal government. Housed within the Treasury Department, FinCEN handles more than 140 million computerized financial records compiled from 21,000 depository institutions and 200,000 non bank financial institutions. Banks, insurers, casinos, brokerage firms and money transmitters all must file reports with FinCEN on cash transactions over \$10,000. And FinCen is the repository for "Suspicious Activity Reports" which must be filed by financial institutions under the Bank Secrecy Act.

The Bank Secrecy Act authorizes the Treasury Department to require financial institutions to maintain records of personal financial transactions that "have a high degree of usefulness in criminal, tax and regulatory investigations and proceedings." It also authorizes the Treasury Department to require any financial institution to report any "suspicious transaction relevant to a possible violation of law or regulation." These reports, called "Suspicious Activity Reports" are filed with the Treasury Department's Financial Crimes Enforcement Network.

These organizations assist financial institutions by tracking developments in money laundering and reaching with recommendations and regulations to limit the capacity in which criminals may operate.

In November 2005, the FinCEN issued two, long-delayed federal regulations of insurance companies. The regulation required appointment of an AML compliance officer, identification of indicators of AML, activity to provide guidelines for SARs (Suspicious Activity Reports), training of employees, agents, and brokers and implementation of AML auditing program. Notably, the regulations also describe how insurance policies have been

used to launder money, through cashing out of lump sum policies, purchases of annuities with criminals of their family members as beneficiaries and other techniques.

What is money laundering?

Money laundering process involves three common stages which are resorted to by the launderers and insurance institutions which may unwillingly get exposed to a potential criminal activity while undertaking moral business transactions:

- Placement – the physical disposal of cash proceeds derived from illegal activity;
- Layering – separating illicit proceeds from their source by creating complex layers of financial transactions designed to disguise the source of money, subvert the audit trail and provide anonymity; and
- Integration - creating the impression of apparent legitimacy to criminally derived wealth.

Placement is a process of depositing proceeds used for, or derived from, illegal activity into the legitimate financial system. Example: Deposit of cash, checks or other funds into a bank account.

Layering involves separating the proceeds of crime from their illicit sources, through the use of financial transactions. Example: Converting cash into travelers checks, money orders, insurance and annuity policies and other asset forms.

If the layering process has succeeded, integration schemes place the laundered proceeds back into the economy in such a way that they re-enter the financial system appearing to the normal business funds. Financial institutions such as insurers are therefore placed with a statutory duty to make a disclosure to the authorized officer when knowing or suspecting that any property, in whole or in part, directly or indirectly, representing the proceeds of drug trafficking or of a predicated offence, or was or is intended to be used in that connection is passing through the institution. Such disclosures are protected by law, enabling the person with information to be able to disclose the same without any fear. Insurance institutions likewise need not fear breaching their duty of confidentiality owed to customers.

Integration When apparently legitimate transactions are used to disburse laundered funds back to the criminal.

Example: Purchase using travelers check, money order, cash out of insurance or annuity policy.

AML Program

In order to discharge the statutory responsibility to detect possible attempts of money laundering or financing of terrorism, each insurer needs to have an AML program which should, at a minimum, include:

- Internal policies, procedures, and controls;
- Appointment of a Principal compliance officer;
- Recruitment and training of employees/agents;
- Internal control.

Each financial institution is charged with the responsibility of developing policies and procedures to combat money laundering, which include the duty to be aware of trends and adoptions in the methods by which money laundering is carried out. The most difficult aspect of this responsibility is a financial organization's ability to anticipate new criminal behavior and to proactively implement protocols before the criminal behavior occurs.

The channels of greatest risks are traditional financial institutions such as banks, insurance companies, as well as money services businesses, online payment systems, commercial enterprises, and casinos. Other means of money laundering with increasing risks include shell companies and trusts and bulk cash smuggling.

Insurers offer a variety of products aimed at transferring the financial risk of a certain event from the insured to the insurer. These products include life insurance contracts, annuity contracts, non-life insurance contracts, and health insurance contracts. These products are offered to the public through trained agents of the insurance companies and also through a number of alternate distribution channels like direct marketing, banc assurance etc. The guidelines are therefore of importance to the agents and corporate agents also, to the extent indicated in the guidelines.

Insurance companies have gained the attention of money laundering observers as a result of the availability of certain products that lend themselves to greater risks. The penetration of traditional financial institutions into the insurance market makes it particularly important that these risks be understood. Financial institutions must be aware that

the risks are apparent at every stage in the insurance cycle, from underwriting to termination and redemption. Scenarios include third-party payment of premiums with illicitly obtained funds, borrowing against policies purchased with illegal money, one-off payments for policies that are subsequently terminated within the contract cancellation period, and fraudulent loss claims involving high value goods purchased with illegal funds. One difficulty in tracking illegal activity through the insurance industry is the lack of anti-money laundering program and suspicious activity reporting requirements for one of the largest segments of the industry, agents and brokers. These obligations are left to the insurance companies and made more difficult to enforce in a competitive market when the agents and brokers are not their official employees.

Life insurance and non-life insurance can be used in different ways by money launderers and terrorist financiers. The vulnerability depends on factors such as (but not limited to) the complexity and terms of the contract, distribution, method of payment (cash or bank transfer) and contract law. Insurers should take these factors into account when assessing this vulnerability. This means they should prepare a risk profile of the type of business in general and of each business

relationship.

Examples of the type of life insurance contracts that are vulnerable as a vehicle for laundering money or terrorist financing are products, such as:

- unit-linked or with profit single premium contracts;
- single premium life insurance policies that store cash value;
- fixed and variable annuities;
- (Second hand) endowment policies.

When a life insurance policy matures or is surrendered, funds become available to the policyholder or other beneficiaries. The beneficiary to the contract may be changed – possibly against payment – before maturity or surrender, in order that payment is made by the insurer to a new beneficiary. A policy might be used as collateral to purchase other financial instruments. These investments in themselves may be merely one part of a sophisticated web of complex transactions with their origin elsewhere in the financial system.

Non-life insurance money laundering or terrorist

financing can be seen through inflated or totally bogus claims, e.g. by arson or other means causing a bogus claim to be made to recover part of the invested illegitimate funds. Other examples include cancellation of policies for the return of premium by an insurer's check, and the overpayment of premiums with a request for a refund of the amount overpaid. Money laundering can also occur through under-insurance, where a criminal can say that he received compensation for the full amount of the damage, when in fact he did not.

Examples of how terrorism could be facilitated through property and casualty coverage include use of worker's compensation payments to support terrorists awaiting assignment and primary coverage and trade credit for the transport of terrorist materials. This could also imply breach of regulations requiring the freezing of assets.

Money laundering and the financing of terrorism using reinsurance could occur either by establishing fictitious (re)insurance companies or reinsurance intermediaries, fronting arrangements and captives, or by the misuse of normal reinsurance transactions. Examples include:

- the deliberate placement via the insurer of the proceeds of crime or terrorist funds with reinsurer in

order to disguise the source of funds;

- the establishment of bogus reinsurers, which may be used to launder the proceeds of crime or to facilitate terrorist funding;
- the establishment of bogus insurers, which may be used to place the proceeds of crime or terrorist funds with legitimate reinsurers.

Insurance intermediaries – independent or otherwise – are important for distribution, underwriting and claims settlement. They are often the direct link to the policyholder and therefore intermediaries should play an important role in anti-money laundering and combating the financing of terrorism. The FATF Recommendations allow insurers, under strict conditions, to rely on customer due diligence carried out by intermediaries. The same principles that apply to insurers should generally apply to insurance intermediaries. The person who wants to launder money or finance terrorism may seek an insurance intermediary who is not aware of, or does not conform to, necessary procedures, or who fails to recognize or report information regarding possible cases of money laundering or the financing of terrorism. The intermediaries themselves could have been set up to channel illegitimate funds to insurers. In addition to the responsibility

of intermediaries, customer due diligence ultimately remains the responsibility of the insurer involved. As a result, the agent or broker will often be in a critical position of knowledge as to the source of financial assets, the nature of the client, and the objectives for which the insurance products are being purchased. To make best use of this perspective in the company's AML program, the agents and brokers will have responsibilities in these areas:

Information gathering - Effective customer due diligence is based on appropriate and accurate information about the client. Agents will responsible for obtaining this information at point of sale;

Methods of payment – Company has established standards for acceptable and unacceptable forms of payment. Agents are responsible for ensuring that appropriate payment guidelines are followed, and that attempts to engage in inappropriate payment behavior are reported to the company;

Communication – Agents are the first line of defense for detection of suspicious activity. They are responsible for bringing potentially suspicious behavior that they are best positioned to observe to the company's attention and

cooperate with company request for information in the course of reviews of clients and client activities;

Training – Agents and brokers must receive appropriate anti-money laundering training, either from the company or third party, in accordance with the company guidelines.

Each agent and broker has to comply with the company's guidelines. A failure to comply with these responsibilities will be grounds for discipline up to and including termination or cancellation of agent's and broker's appointment.

For reasons of sound business practice and proper risk management insurers should already have controls in place to assess the risk of each business relationships. As customer due diligence is a business practice suitable not just for commercial risk assessment and fraud prevention but also to prevent money laundering and the financing of terrorism, control measures should be linked to these existing controls. The concept of customer due diligence goes beyond the identification and verification of only the policyholder – it extends to identification of the potential risks of the whole

business relationship.

The duty of vigilance consists mainly of the following elements:

- Customer due diligence, including underwriting checks and verification of identity;
- Recognition and reporting of suspicious customers/transactions; and
- Provisions affecting the organization and the staff of the insurer, such as a compliance and audit;
- Environment, keeping of records, the recruitment of staff and training.

Reporting of suspicious transactions to the Financial Intelligence Unit (FIU)

If an insurer suspects, or has reasonable grounds to suspect, that funds are the proceeds of a criminal activity or are related to terrorist financing it should be required to report its suspicions promptly to the FIU.

An important pre-condition of recognition of a suspicious transaction is for the insurer to know enough about

the customer and business relationship to recognize that a transaction, or a series of transactions, is unusual.

Suspicious transactions might fall into one or more of the following examples of categories:

- Any unusual financial activity of the customer in the context of his own usual activities;
- Any unusual transaction in the course of some usual financial activity;
- Any unusually linked transactions;
- Any unusual or disadvantageous early redemption of an insurance policy;
- Any unusual employment of an intermediary in the course of some usual transaction or financial activity e.g. payment of claims or high commission to an unusual intermediary;
- Any unusual method of payment;
- Any involvement of any person subject to international sanctions.

Verification, once begun, should be pursued either to a conclusion or to the point of refusal. If a prospective policyholder does not pursue an application, this may be considered suspicious in itself. Insurers, their directors,

officers and employees should not disclose the fact that a suspicious transaction report or related information is being reported, or has been reported, to the FIU. The insurer should be aware that if it performs additional CDD because of suspicions it could unintentionally tip off the policyholder, beneficiary or other subjects of the suspicious transaction report. The insurer could then decide not to pursue these due diligence activities but to file a suspicious transaction report.

Record keeping

Insurers should keep records on the risk profile of each customer and/or beneficial owner and the data obtained through the CDD process (e.g. name, address, the nature and date of the transaction, the type and amount of currency involved, and the type and identifying number of any account involved in the transaction), official identification documents (such as passports, identity cards or similar documents) and the account files and business correspondence, for at least five years after the end of the business relationship. For insurers this implies that there are prescribed periods for keeping relevant records for at least five years after the expiry of policies.

Insurers should maintain, for at least five years after the business relationship has ended, all necessary records on transactions, both domestic and international, and be able to comply swiftly with information requests from the competent authorities. Such records must be sufficient to permit reconstruction of individual transactions (including the amount and types of currency involved if any) so as to provide, if necessary, evidence for prosecution of criminal activity.

Insurers should ensure that documents, data or information collected under the CDD process is kept up-to-date and relevant by undertaking reviews of existing records, particularly for higher risk categories of clients or business relationships.

Records should be available to domestic competent authorities upon appropriate authority.

Role of the supervisor

Supervisory authorities, in conjunction with law enforcement authorities and in cooperation with other supervisors, must adequately supervise insurers for AML/CFT

purposes in order to assess their ability to prevent and counter such threats.

According to the IAIS Insurance Core Principles a sound regulatory and supervisory system is necessary for maintaining efficient, safe, fair and stable insurance markets. The FATF Recommendations emphasize that jurisdictions should ensure that financial institutions are subject to adequate regulation and supervision, and are effectively implementing the FATF Recommendations. According to FATF Recommendation 23, the regulatory and supervisory measures that apply for prudential purposes and which are also relevant to money laundering, should apply in a similar manner for AML/CFT.

Therefore, the supervisor should be aware of the relevance for AML/CFT purposes of the duties it carries out to comply with the Insurance Core Principles. By way of example, the application of standards on corporate governance issues; approval of control and ownership of the insurer and changes thereto; suitability of significant owners, board members and senior management (fit and proper testing); and the internal control measures of the insurers are relevant in this context.

Attention to money laundering and the financing of terrorism with respect to supervisory duties will enhance international efforts to prevent the risks of misuse of insurers. It will raise the awareness of the board of directors and management of insurers, help in keeping internal procedures effective, and prevent criminals or their associates from holding or being the beneficial owner of a significant or controlling interest or holding a management function in an insurer.

The supervisor should take account of these risks at each phase of the supervisory process, at the licensing stage and in the course of ongoing supervision.

The supervisory authority should have adequate

powers, including the authority to conduct on-site inspections, to monitor and ensure compliance by insurers with requirements to prevent money laundering and the financing of terrorism. It should be authorized to compel production of any information from insurers that is relevant to monitoring such compliance, and to impose adequate administrative sanctions for failure to comply with such requirements.

The supervisor should periodically review the effectiveness of its systems to prevent money laundering and the financing of terrorism. This review may include liaison with other competent authorities. The supervisor should be provided with adequate financial, human and technical resources to prevent or assess the insurance sector's ability to prevent money laundering and the financing of terrorism. It should have in place processes to ensure its staff are of high integrity and have adequate and relevant training for example with respect to AML/CFT legislation, money laundering and terrorist financing typologies and techniques used to monitor compliance with AML/CFT standards by insurers.

Monitoring compliance

The supervisor should monitor adherence by insurers

with AML/CFT regulations, this guidance paper and any guidance issued by the supervisor as well as policy and procedures set by management.

When conducting on-site inspections the supervisor should consider the insurer's policies and systems as a whole, inter alia by checking policy statements, procedures, books and records, manuals, training program, as well as the adequacy of operations, by checking at random or on a risk basis client files for identification and verification documentation, internal reports to the compliance officer on suspicious transactions and formal STRs to the FIU.

The supervisor should take appropriate corrective measures or sanctions and, if appropriate, refer to law enforcement agencies in cases where there is a lack of compliance by an insurer.